

Ljudski shod v petek v Grdinovi dvorani. Dr. Niko Zupanič govori.

Dr. Niko Zupanič iz Londona je došel v Cleveland.

V petek, 28. aprila se vrši javni ljudski shod v Grdinovi dvorani ob 8. zvečer, ko govori dr. Niko Zupanič, poseben odposlanec londonskega Jugoslovanskega Odpora. Dr. Niko Zupanič je prvi Slovenec, ki je došel tekom vojne v Ameriko. Pričakuje se od zavednih Slovencev v Clevelandu, da pridejo vsi kot en mož na splošni ljudski shod.

— "Naznanjam vam, da sem prispel v Ameriko, poslan od Jugoslovanskega Odpora v Londonu, da vidim, kaj dela naš narod v Ameriki, v tej burji in usodepolni dobi. Sprejmite moj narodni pozdrav, vam udam dr. (Niko Zupanič)." Tako se je oglasil pri nas prvi Slovenec, ki je došel tekom te vojne iz Evrope na ameriška tla. Slovenski Cleveland sprejema svojega rojaka in učenjaka z odprtimi rokami. Prišel je med nas končno mož, katerega smo tako željno pričakovali. Več odličnih mož, bratov Hrvatov smo imeli že v svoji sredini, kot zastopnike Jugoslovanskega Odpora v Londonu, toda prvič nam je sedaj dana sreča, da je došel v našo sredino naš govorilist, Slovenec, katerega so vojne razmere, naš položaj v domovini, in vse drugo bolj znano kot malokateremu. Dr. Zupanič je prepotoval skoro celo Evropo, bil je v sprejemu pri francoskih kot angleških ministrih, in povsod je zagovarjal in povdarjal važnost slovenskega naroda. Njemu gre v polni meri zasluga, da je bil mal slovenski narod spoznan pri upljivih diplomatih, on je razkril svetovnim oblastem gorje in trpljenje slovenskega naroda pod avstrijsko knuto. Hvaležen mu mora biti narod za vse, kar je naredil. Najbolje pokaže narod svojo hvaležnost proti dr. Zupaniču, da pride kot en mož v petek zvečer ob 8. uri v Grdinovo dvorano, kjer se vrši o-
gromni ljudski Slovenske Lige. Glavni govornik bo dr. Zupanič, ki bo v markantnih besedah narisal sedajni položaj Slovencev, kakšne so naše dolžnosti in kakšna bo naša bodočnost. Dr. Zupanič je iskren, priazen in zanimiv govornik, katerega je veselite poslušati. Upamo in pričakujemo, da pridete od prvega do zadnjega vsi zavedni Slovenci celega Clevelanda skupaj, da vidite in slišite moža, ki je storil ogromno delo za slovenski narod in njegovo boljšo bodočnost. Shod se prične ob 8. uri zvečer v Grdinovi dvorani, v petek, 28. aprila, in bo preskrbljeno za najboljši red. Poleg govora tudi dr. Grškovič in nekaj drugih govornikov. Zavedni ameriški Slovenci, pokažite, da znate ceniti moža, ki deluje in se žrtvuje za narod.

— V pondeljek zvečer se je vršilo glavno glasovanje glede kopališča v slovenski naselbini. Ker se gre za večjo izdajo denarja, je bilo treba pri glasovanju dvotretinske večine. Nastala je v mestni zbornici silno ostra debata glede kopališča v 23. vardi. Več kot eno uro je bila debata tja in tam, in končno se je glasovalo: 17 councilmanov je glasovalo za kopališče osem proti kopališču. Predlog je bil poražen, ker ni dobil dvotretinske večine, in sicer samo za en glas. Ta glas je pojelel councilman 24. varde, Mr. Kru-eger, ki je bil prej obljubil, da

bo glasoval za kopališče, ko pa je prišlo do volitve, je snedel svoj glas in volil proti kopališču za Slovence. Mr. Kruegerja si bodejo Slovenci dobro zapomnili, kajti tudi v 24. vardi je že mnogo Slovencev. Če je kje večja potreba v mestu za kopališče, kot v 23. vardi, ne vemo. Tudi councilman Townes, ki je pregledal stanovanske razmere v naši naselbini in pri-
znal, da je absolutno potrebno kopališče, je volil proti kopališču. Taki so možje! Oni glasovi, ki so glasovali proti kopališču, so vsi republikanski! Councilman Damm je sedaj naznanil, da ne bo odnehal, ampak bo stavil prihodnji pondeljek zopet predlog za kopališče, toda za manjšo svoto. Dočim se je sedaj zahtevalo \$55.000, se bo glasil novi predlog za \$30.000. Upa se, da prodre ta predlog. Mesto ima z vzdrževanjem kopališča na leto \$6000 stroškov.

— Mesečna seja Slovenske Narodne Čitalnice se vrši 27. aprila ob pol osmih zvečer. Radi važnega programa naj se vsi člani udeležijo te seje.

— Rojak Jos. Kožar, o katerem smo zadnjič poročali, da je bil napaden, toda da roparji niso ničesar dobili, je bil v resnici okraden za \$40 in zlato uro in verižico. Policija je tako-
ve dobila.

— Večerna šola za državljane se vrši v četrtek, 27. aprila ob pol osmih zvečer v Grdinovi dvorani.

— Mr. Chas. Gorup, zastopnik Trinerveje tvrde, se mudi v Clevelandu.

— Zabaven večer priredi dr. Lunder-Adamič, 7. maja v Bir-
kovi dvorani.

— Volitev v terek se je udele-
žilo vsega skupaj 45.033 držav-
ljanov. Za mestno konvencijsko
dvorano je glasovalo 35.020,
proti 10.013, torej je dvorana
zagotovljena z ogromno večino
in se bo pričela graditi tekom
do dnij. Podzemeljski dohodki k
novemu mostu so tudi odobre-
ni. Za je glasovalo 29.568, pro-
ti 12.866. Primarnih volitev za
predsednika in guvernerja se
je udeležilo veliko manjše šte-
vilo ljudi.

— V bolnišnici je umrl Fr. Zajc, star 54 let. Devet tednov je bil v St. Clair bolnici, odkar se je ponesrečil pri padcu z vo-
za v službi kontraktora Reina. Bil je doma od St. Jakoba, 14. let v Ameriki, v starem kraju ima 5 sester, tukaj enega brata. Pogreb je bil v terek jutraj.

— Umrl je v Newburg bol-
nišnici Andrej Franc, star 55 let, doma iz St. Petra na Pri-
morskem. V Ameriki je bival
14 let.

— V Collinwoodu je umrla
Katarina Perko, stara 41 let,
bolehal je nad leto dni. Bila
je članica dr. Marija Pomagaj,
103 JSKJ. Pogreb se je vršil
pretečeno soboto.

— V nedeljo, 30. aprila prire-
dijo članice dr. "Napredne Slo-
venke", št. 137 SNEJ svoj za-

bavni večer na 6006 St. Clair
ave. ob 7. zvečer. Rojake po-
sešno opozarjamo na to vese-
lico, ker je čisti dobiček namen-
jen Narodnemu Domu v Cle-
velandu. Zavedno žensko dru-
štvo je prvo prišlo na dan s po-
žrtvovalnostjo za narodno de-
lo, in upamo, da bodejo članice
imele najlepšo zabavo.

— Councilman Kadlec je
uložil predlog, da se porabi
mestne kazenske za javna dela
na cestah. Predlog bo najbrž
sprejet, toda župan Davis ga
bo vetiral, prvič ker bi se s tem
jemalo delo mnogim ljudem,
drugič ker se ne strinja z ide-
jo, da bi kaznenci v javno stra-
moto delali po cestah.

— Rojak Louis Novak je od-
prl mesnico na 1423 E. 55th St.
Zelimo mu obilo uspeha.

— Tatovi so udri v nedeljo v
Newburgu v stanovanje treh
rojakov, Ant. Miklavčiča, John
Zaletela in J. Potiska. Pri Po-
tisku so odnesli ene hlače, dru-
gje so bili prepodeni.

— Sledeči novi slovenski na-
raščaj je prišel na svet tekom
zadnjih dveh dni: Stariši Mrs.
Fr. Zadnik iz E. 80. ceste so do-
bili deklico. Mrs. August Lon-
car iz 59. ceste, dekca, Mrs. Jos.
Jurko iz E. 78. ceste, deklico,
Mrs. Jos. Zabic iz Bonna ave-
ce, dekca, Mrs. Fr. Zupanič iz 39.
ceste, deklica, Mrs. Fr. Lenar-
čič iz 49. ceste, dekca, Mrs. M.
Sintič iz 39. ceste, dekca, Mrs.
Fr. Jereb iz 125 ceste, dekca,
Mrs. Jos. Blatnik iz Glass ave
deklico.

— Albert Sorge, 1992 E. 55th
St. je tako pretepel svojo ženo,
da je bila vsa črna okoli oči.
Dala ga je zapreti in sodnik
Silbert je na sodnji moža naj-
prvo obsodil na \$100 kazni in
30 dni ječe, toda pozneje se je
premisli in naročil velikanske-
mu policistu Smithu, naj tega
pretepalca ženo pošteno nakle-
sti. Ko je pa Sorge videl hrus-
ta s palico, se je tako ustrašil
da je prišel jokati in za božjo
voljo prositi, naj se ga pusti.
Sodnik se ga je usmili in mu
odpusil batine, toda slovesno
je moral priseči, da ne bo nik-
dar več ženske tepele. Taki so
tudi korenjaki, nad žensko imajo
korajžo, ko pa bi morali biti
sami tepeni, jim pa srce v hla-
če pade.

— Pri karnevalu, ki se vrši
nekje na 53. cesti, se je zgubila
v pondeljek zvečer 16 letna
Ana Bavlje (?) iz 964 Addison
Rd. Dekle se je ločilo od prijat-
eljic v gneči, in vse iskanje
za njo je zaman. To je tudi ena
dobrota takih karnevalov.

— Največja sodnija v Colum-
busu je odločila, da je protipo-
stavno kazati v nedeljo premi-
kajoče slike. Iz tega sledi, da
bodejo duhovni, ki hočejo ime-
ti gledališča ob nedeljah zapra-
ta, takoj začeli s sodnijskim
postopanjem. Clevelandski žu-
pan Davis pa se je izjavil, da v
Clevelandu ne bodo zaprli ta-
kih gledališč, in da ne bo pripu-
stil nobenemu policistu, da bi
zapiral lastnike.

Politični dogodki.

Nemci v Ameriki se organizira-
jo, da bodejo glasovali proti
Wilsonu. Stališče
Roosevelta.

New York, 25. aprila. Med
nemškimi društvi se vrši ogo-
romna propaganda, da se dresira
nemško-amerikanske državljane
v boj proti Wilsonu. Nadale-
je bodejo Nemci skušali s svo-
jimi glasovi škodovati onim
kongresmanom, ki so z Wilso-
nom volili proti Nemčiji. Kot
se je izjavil Victor Ridder, ne-
kak poglavar ameriških Nem-
cev, bodejo nemške politične
zveze čakale, dokler republi-
kanska in demokratska konven-
cija ne postavi predsedniške-
ga kandidata. Kateri bo bolj
Nemcem všeč, ta bo dobil pod-
poro od nemških glasov. Nem-
ci zamerijo predsedniku Wilso-
nu radi sledečih besed, katere
je Wilson spregovoril v kon-
gresu 7. dec. 1915: "Med nami
se nahajajo ljudje, ki so zlihi
strup nezvestobe v naše narod-
ne žile, ljudje, ki skušajo avto-
riteto in dobro ime naše vlade
zasramovati, ljudje, ki skušajo
uniciti naše industrije v svoje
mashevalne namene in ljudje,
ki hočejo našo politiko izkoris-
titi v profit tujih držav."

Washington, 25. aprila. De-
mokratična stranka niti ne upo-
števa grožnje (Nemcev, da bode-
jo volili proti Wilsonu). Kot je
znano, je navadno tri četrtine
ameriških Nemcev glasovalo z
republikansko stranko, torej
demokratje z Nemci ničesar ne
zgubijo. Na drugi strani pa bi
bila demokratska stranka ve-
sela, če bi republikanci imeno-
vali Roosevelta za predsedni-
ka, kajti Roosevelt je poznan
kot skrajno radikalen, od kate-
rega Nemci sploh nimajo nič-
esar pričakovati. Vse nemško
prizadevanje bi bilo v tem slu-
čaju zaman, če je na eni strani
Wilson, na drugi Roosevelt.
Nemci bi se ali zdržali glasova-
nja, ali pa cepili svoje glasove,
ki so končno za eno ali drugo
stranko brez pomena.

Oyster Bay, 25. aprila. Ex-
predsednik Roosevelt je podal
včeraj izjavo, v kateri očita
Wilsonu, "da je storil zločin
proti narodu, ker ni pripravil
ameriški narod na vojsko proti
Nemcem". Deloma se Roose-
veltova izjava glasi sledeče: V
Ameriki je na tisoče oseb, ki bi
šle takoj v vojno proti Nemci-
ji, ljudje, kateri mislijo, da je
bolje iti takoj in neprizavljeno
na vojsko proti Nemcem, ka-
kor pa še nadalje gledati, kako
barbari na morjih morijo naše
žene in otroke. V slučaju vo-
jno gredo moji štirje sinovi in
moja dva zeta takoj v vojno,
in na vsak način grem tudi jaz,
vsi moji sorodniki bodejo šli.
Raje bi jih videl mrtve, kot bi
jih moral videti skrivati se v
trenutku, ko potrebuje dežela
pomoči od svojih sinov, toda če
gremo sedaj v vojno, bodejo na-
ši mladiči umirali od mrzlice,
pljučnice in drugih bolezni, ker
je naša dežela naredila krimi-
nalen zločin, ker se ni pripra-
vila. Peklani bodejo v masah v
bitkah, ker nimamo topov, ne
strojnih pušk ne nobenih voj-
nih priprav. Stiri najst mesece
je preteklo, odkar je Wilson za-
grozil Nemčiji, da jo bo sma-
tral strogo odgovorno za vsak
umor na morju. Stiri najst me-
secev je preteklo, in Nemčija
bolj kot kdaj naprej mori na
debelo nevtralne državljane na
morjih, ne da bi naša vlada le
zmignila z rameni. Wilson je
naredil zločin proti narodu, ker
je to dopustil.

— Pri karnevalu, ki se vrši
nekje na 53. cesti, se je zgubila
v pondeljek zvečer 16 letna
Ana Bavlje (?) iz 964 Addison
Rd. Dekle se je ločilo od prijat-
eljic v gneči, in vse iskanje
za njo je zaman. To je tudi ena
dobrota takih karnevalov.

— Največja sodnija v Colum-
busu je odločila, da je protipo-
stavno kazati v nedeljo premi-
kajoče slike. Iz tega sledi, da
bodejo duhovni, ki hočejo ime-
ti gledališča ob nedeljah zapra-
ta, takoj začeli s sodnijskim
postopanjem. Clevelandski žu-
pan Davis pa se je izjavil, da v
Clevelandu ne bodo zaprli ta-
kih gledališč, in da ne bo pripu-
stil nobenemu policistu, da bi
zapiral lastnike.

Von der Goltz paša ubit?

Milan, 24. aprila. Iz Carigrada
prihaja v Rim sledeča brz-
javka: V Carigradu so prepi-
čani, da nemški feldmaršal von
der Goltz paša, ki je bil načel-
nik prve turške armade in po-
seben zastopnik nemškega kaj-
zerja pri Turkih, ni umrl narav-
ne smrti, kot se je sporočalo.
Von der Goltz paša je bil od
Turkov ubit, kakor je bilo zad-
nje čase ubitih že mnogo Nem-
cev na Turškem. Iz jako vero-
jetnih krogov se poroča, da li-
beralni Turki smrtno sovražijo
gospodstvo Nemcev v Turčiji,
ker Nemci se v Turčiji obnaša-
jo kot pravi gospodarji. Jako
verojetno je, da je bil tudi nem-
ški poslanik grof Wangenheim
ubit od Turkov, kajti "umrl" je
par dni potem, ko je došel v
Carigrad. Več drugih Nemcev
v Turčiji je na enak način zgi-
nilo. Med Turki obstoji zarota
pobiti vse upljivše Nemce,
ki se vrtikajo v turške razmere.

600.000 Nemcev pred Verdunom.

London, 25. aprila. Trideset
nemških divizij, 600.000 mož,
so imeli Nemci do 23. aprila na
fronti pred Verdunom; glasom
francoskega uradnega poročila.
Nemški poveljniki napadajo si-
cer z jako maloštevilnimi četa-
mi, toda kakor hitro ena divizi-
ja trpi zube, se umakne, nakar
jo takoj nadopolnejo in ponov-
no pošljejo v boj. Tako se je
zgodilo, da je ena in ista divi-
zija v enem dnevu bila trikrat ali
štirikrat pri napadih.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 25. aprila. Zapadno od
reke Meuse so Nemci z vso si-
lo bombardirali naše postojan-
ke v okolici triga "Le Homme
Mort". Vzhodno od Meuse in
v Woevre distriktu je artileri-
ja le deloma prišla v akcijo. Na-
ši zrakoplovi so sinoči vrgli z
krogji nad Longuyon, pet nad
Stenay, in z vojska šotarišča
pri Dun in 32 na Montfaulcon.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 25. aprila. Ob reki
Meuse so bili odbiti manjši
francoski napadi v okolici Avo-
court. Slabo sovražnikovo na-
predovanje pri hribu mrtvega
človeka je bilo ustavljeno. Hud
napad Francozov pri Thiau-
mont farmi je bil popolnoma
odbit.

Trst bombardiran.

Dunaj, 25. aprila. Sedem ta-
ških zrakoplovov je priplulo
nad Trst in zagnalo nad mesto
petindvajset bomb. Ubilih je
bilo devet civilistov, med nji-
mi pet otrok in pet drugih oseb
je bilo ranjenih. Salezijanski
samostan, kjer je bilo 400 otrok
pri službi božji, je bil popolno-
ma razdejan. (Poročilo ne po-
ve, ali se je tem otrokom kaj
pripetilo.) Lahi so včeraj po-
polno ostro obstrlevali Gorico.
V Col di Lama distriktu so
bili laški napadi odbiti. Tudi
drugi poskusni napadi na osta-
lih frontah, so bili odbiti.

Laško uradno poročilo.

Rim, 25. aprila. V Crodovole
dolini smo odbili avstrijski na-
pad. Zasedli smo goro Sexten,
ki je 2717 metrov visoka in jo
očistili sovražnika. Dvanajst
Avstrijcev smo tukaj ujeli.

Japonci na Francoskem?

New York, 24. aprila. Fred
Cossenz, ki se je pravkar vrnil
iz Francije, je povedal, da je
videl pred 14 dnevi v Marseil-
les, kako sta dva parnika izkr-
cala 2000 Japoncev. Parniki so
bili oboroženi. V nadalje bode-
jo tudi vsi francoski parniki, ki
plovejo med Francijo in Zjed.
državami, oboroženi. Parnik
Rochambeau, ki je došel vče-
raj v newyorško luko, je imel
na krovu znani francoski "75-
mm" top.

Angleži v Egiptu in Aziji

London, 25. aprila. Pri Deu-
idedar v Egiptu so Angleži od-
bili močan turški napad in po-
vzročili Turkom ogromno zgu-
bo. Pri Kut-el-Amara Angleži
kljub svojemu zadnjemu pora-
zu nadaljujejo z ofenzivo in
skušajo se prebiti skozi turške
čete. Iz Carigrada se poroča,
da so imeli Angleži v spopadi
s Turki pri Felahiji, 2000 mrt-
vih.

Submarini potopili štiri ladije.

London, 25. aprila. Štiri ladi-
je so bile včeraj potopljene od
nemških submarinov. Laški
parnik Joseph Agost Tcherzez
je bil torpediran in potopljen.
Francoska barka Chanaral,
2476 ton, je bila torpedirana.
Angleški parnik Feliciano, 4277
ton, je bila potopljena. Angle-
ški parnik Tregantize, 3091
ton je bil torpediran.

Rusi na nemški fronti.

Petrograd, 25. aprila. Vojni
urad je izdal sledeče poročilo:
Tekom noči je nemška artileri-
ja obstrlevala mostišče pri
Iskull. Pri Oginski kanalu so
Nemci metali strupene pline.
Oddelek nemških rezervistov
je zašel v gozd pri reki Sara,
kjer so jih naši vojaki obkolili
in vse pobili. Pretečeni ponde-
ljek smo razbili avstrijsko po-
stojanko pri Kreish, severno od
Cartoryska. Pri Kremencu je
sovražnik eksplodiral tri mine,
in ko so Avstrijci hoteli zasesti
jame, ki so nastale, so jih naši
naskočili in sami zasedli odpr-
tine.

Car ranjen?

Berolin, 25. aprila. Iz Stock-
holma se poroča, da bi bil ruski
car zadnjič skor ubit, ko je ne-
ki avstrijski zrakoplovec metal
bombe nad ruske pozicije na
južni fronti, kjer se je mudil
car. Car je pregledoval čete ge-
nerala Brusilova, ko se je ma-
homa pojavil neki avstrijski
zrakoplovec in začel metati
bombe nad čete, ki so se umak-
nile na vse strani. Car je bil ra-
njen, in le malo je manjkalo, da
ga bomba ni ubila.

Zeppelin v Angliji.

London, 25. aprila. Trije Ze-
ppelin so napadli vzhodno an-
gleško obrežje in zagnali več
užigalnih bomb. Noč je bila
temna in ozračje mirno, jako
pripravno za zeppelinske nap-
ade.

Francozi dobijo pri Verdun.

Pariz, 25. aprila. Strahovit
artilerijski boj Nemcev pri Ver-
dunu se nadaljuje. Včeraj so
Nemci šestkrat napadli fran-
coske pozicije pri Caurette gozdo-
vih, toda so bili vselej z guba-
mi pognani nazaj. Vzhodno od
Verduna so Francozi napred-
ovali in ujeli 30 Nemcev. V Al-
zaciji so Francozi pridobili ne-
ko nemško utrjeno postojanko.

Gerard zahteva pojasnila.

Washington, 25. aprila. Te-
kom noči je prišlo več dolgih
brzjav od ameriškega posla-
nika v Berlinu, Gerarda. Pol-
uradno se zatrjuje, da je Berard
na daljina pojasnila glede ameri-
škega stališča.

Nemčija se hoče poravnati.

Kot se trdi v uradnih krogih,
se hoče (Nemčija) poravnati z
Ameriko, toda kakor je dr. Be-
tham-Hollweg, nemški kancler,
se izjavil, je stališče Nemčije
skrajno težavno. Nadalje poro-
ča Gerard, da deluje v Nemci-
ji močna politična struja, da se
prijateljsko razmerje med Nem-
čijo in Ameriko ne prekine.
Posebno delavski krogi v Nem-
čiji so absolutno proti temu,
da bi se diplomatske razmere
Nemčije in Amerike prekinele.
Nadalje je Nemčija pri volji do-
voliti več ameriških zahtev,
toda vprašanje je, če bodejo te
nemške obljube velike dovolj,
spor.

da bodejo zadovoljile Zjed. dr- žave.

Nemški odgovor je na potu.
Berolin, 25. aprila. Nemški
državni kancler je začel sestav-
ljati odgovor nemške vlade na
Wilsonovo noto. Pričakuje se,
da pride nemška nota v četrtek
zvečer v Washington. Nemci-
ja je precej obljubila Amerikan-
cem, da jih pomiri.

Nemci branijo Wilsona.

London, 25. aprila. Nemško
vlado je zadelo kot bomba pi-
sanje nemškega urednika Mak-
similijana Hardena, najbolj od-
pljivnega nemškega žurnalista,
katerega se nemška vlada naj-
bolj boji. Harden je v svojem
časopisu "Die Zukunft" priob-
čil članek, katerega je dal na-
slov: "Če bi bil jaz Wilson!"
V posebnem članku Harden
odobrava (Wilsonovo noto in
apelira za skorajšen mir med
narod. Nadalje pravi Harden:

Amerika ima pravico prodajati streljivo.

Nemčija dolži Amerikance,
da prodajajo orožje in strelji-
vo zaveznikom. Amerika ima
pravico do tega, kot jo ima
Nemčija prodajati drugim na-
rodom orožje. Mi nismo krivi,
da Nemčija ne more kupovati
potrebnin v Ameriki. Jasno in
zgodovinsko je, da je nemška
vlada in nemški privatni kap-
ital vselej in povsod prodal
streljivo in druge vojne potreb-
ščine vsem narodom, ki so to
želeli. Očitati potem Ameriki
prodajo orožja, je nelogično in
bedasto. Ali ni resnica, da je
Nemčija tekom rusko-japonske
vojne pustila Japoncem, da so
delali v nemških tovarnah stre-
livo za Japonce proti Rusom?
Dokazi teh dejstev leže v nem-
ških državnih arhivih.

Nemčija mora spoštovati Amerikance.

Jaz zahtevam, da mora Nem-
čija varovati ameriške držav-
ljane, ki se nahajajo na morju
in skrbeti, da se jim nič žalega
ne pripeti. Ali naj se prijateljs-
ko razmerje med Nemčijo in
Zjed. državami podre raditega,
ker kak mladoleten, neizkušen
submarinski poveljnik na vsak
način hoče pokazati svojo hra-
brost s tem, da uniči trgovsko
ladijo, ki se brani ne more?
Če se mi podamo ameriškim za-
htevam, nikakor s tem ne po-
kažemo svoje slabosti. Ali naj
si nakopljemo v resnici cel svet
za sovražnika? Nemčija bi zg-
ubila vse svoje dragocene ladi-
je v ameriških pristaniščih, in te
ladije bi prav prišle našim so-
vražnikom. In v slučaju spora
z Ameriko ne smemo računati
nobene pomoči iz Amerike.
Vojna bi za nas postala dvomi-
ljiva in nevarna igra. Ali mo-
remo v očigled takih pričako-
vanj žrtvovati prijateljske zve-
ze z Ameriko? In končno. Če
se prekinejo razmere z Ameri-
ko, bi Nemci in Avstrijci v A-
meriki postali takoj dobri Ame-
rikanci, in sicer prisiljeno ali
zlepa. (Nemčija ni močna do-
volj, da bi se ustavljala Zjed.
državam.

Kaj pravi drugo nemško časopisje.

Berolin, 25. aprila. Nemško
časopisje skoro vse enako ko-
mentira Wilsonovo noto. Vsi
izražajo nado, da ne pride do
spora z Ameriko, toda Nemci
ne bodejo popuščili v svojem
submarinskem boju. Večina ča-
sopisov svetuje vladi, naj ne
odneha od submarinskega bo-
ja, toda objednem naj se skuša
kako poravnati z Ameriko. So-
cialistični list "Vorwaerts" pi-
še, da se bo Nemčija zjednila z
ameriško vlado glede glavnih
točk, radi katerih je nastal
spor.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETER.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
8119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Krautners) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 49. Wed. April, 26. 1916

Izjava dr. Trumbića o jugoslovan. vprašanju.

Ob priliki plenarnih sej Jugoslovanskega Odbora v Parizu, je podal predsednik Odbora, dr. Ante Trumbić, sledečo izjavo francoskemu časopisu:

"Pri zavzetju Srbije so mislili Avstro-Nemci, da zadušijo jugoslovansko vprašanje. Toda ravno nasprotno, z zavzetjem Srbije je dobilo jugoslovansko vprašanje veliko večjo važnost, in Jugoslovani še bolj silijo za rešitev tega vprašanja. Kajti sedaj Jugoslovani ne ustavljajo več germanske ekspedicije po Balkanu, in radi tega je začela pretiti nevarnost Angliji, Franciji in Rusiji, ker ni več samostalne države Srbije, ki bi zadrževala germanski naval. Ruska koncentracija v Besarabiji, okupacija Soluna in bramba Egiptisa vse to je postalo neobhodno potrebno. S tem, da je bila zlomljena silna srbska vojska, so bili zavezniški prisiljeni mnogo svojega vojaštva poslati na Balkan, da nadomestijo srbsko armado. Zavezniški so radi uničenja Srbov na vseh straneh eksponirani. Zato je nemogoče, da bodo črna mapa Evrope enkrat za vselej ne prepreči take nevarnosti. In samo en način je, da se taka nevarnost odstrani: in to je ustvaritev medgermansko raso in vzhodno — velike jugoslovanske države, ali kakor mi pravimo: močno Jugoslavijo.

ZJEDINJENJE V NESREČI.
Osvojitev Srbije ni nikakor mogla zadušiti v nas tega ideala, pač pa nasprotno: naš ideal nam je postal še milejši. Jugoslovanstvo je danes zjedinjeno, četudi žalibože, samo v nesreči. Ni več svobodnih Srbov, in Srbov, Hrvatov ter Slovencev, katere je treba posamezno osloboditi. Danes obstoji ena sama narodna skupina, katero mora zmaga zaveznikov dvigniti in postaviti na noge proti germanskemu navalu.

Tako je treba razumeti današnji jugoslovanski položaj. Popravek krivice, katero je južnaški srbski narod doživel, ne more biti samo v tem, da se Srbija vrne v prvotno stanje. Neodvisna Srbija ne predstavlja samo sebe, kakor se je leta 1914 izjavila srbska skupščina, ampak nezavisna Srbija ima v programu zjedinitve vseh jugoslovanskih rodov. Jugoslovanski Odbor, pri katerem so zastopniki vseh jugoslovanskih narodov, pregnani iz Avstrije ali ki so pobegnili avstrijskim višicam, je proglasilo isto idejo. Mi vsi govorimo zavednostjo: Ne ostanite na polovico pota, dajte nam v vašo in našo korist, da naše započeto delo do konca zvršimo.

Naši pradedni sovražniki, Nemci, hočejo dokazati svetu, kako smo mi po veri razcepljeni. Resnica je, da so med Jugoslovani katoliški, pravoslavni in muslimani, toda verske razlike, katere je povzročil tiranski avstrijski sistem, nas se ne smejo odvracati od tega, da bi ne bili vsi enaki v rodoljubju. Ali menda Francoz ali Anglež kaj čuti rad tega, ker je nekaj Francozov katoličkov, nekaj protestantov? Ne! Vsi se čutijo Francoze, ker vera nima pri politiki ničesar opraviti. Če je avstro-madžarska bosanski deželni zbor razdelila napram veroljubnosti, tedaj so zastopniki vseh treh ver v Bosni proti temu koraku avstro-madžarske vlade slovesno protestirali. Iz tega se vidi, da ni narod oni, ki se hoče cepiti radi vere, am-

BISMARCKOVO KOLONIJALNO CESARSTVO.

Po bitki pri Sadovi, kjer so bili Avstrijci premagani od Nemcev, je postala Avstro-Ogrska samo žalosten privesek Nemčije. Ko so Prusi leta 1866 premagali Avstrijce, bi pruski kancler Bismarck prav lahko razdelil Avstrijo in dal kos Avstrije vladarjem rodbine Hohenzollern. In zakaj Bismarck tega ni naredil? Zato ker se Bismarck ni zadovoljil z enim delom Avstrije, ampak je hotel imeti vse. Bismarck je dosegel, da vsi Slovani, vsi Mažari, vsi Rumunci, ostanejo pod tradicionalno vladavo Habsburgov, toda so kljub temu podložniki pruskega militarizma. Že dvajset mesecev služijo vsi ti narodi kot hrana za topove kombinacijam pruske militaristične vlade.

Dokler bo obstala Avstro-Ogrska na načelu, da zanika pravice narodov, dotedaj bo mogoče Nemcem, da izkoriščajo za svoje namene 30 milijonov Slovanov v Avstriji. Nemška rasa ne bo potisnjena od njenih naravnih mej dotedaj, dokler se Nemčiji iz rok ne iztrga ono fantastično kolonialno cesarstvo, katero je Nemčija za sebe ustvarila v osrčju Evrope. Zato pa je treba popolnoma uničiti današnje Avstro-Ogrsko, osvoboditi negermanska plemena v Avstriji, katera drži Avstrijo v sužnjosti. Neki rimski modrijan je v starih časih vzkljnil: Kartageno je treba razdejati! In mi ponavljamo, in zgodovina nam bo dala pravico, kakor jo je dala Rimljanom, — "Delenda Austria." — Avstrijo je treba popolnoma uničiti!

EDINSTVO JUGOSLOVANSKOV IN MIR NA BALKANU.

In to edini način, da se osigurira mir na Balkanu. Bulgari, ki so prodali Nemcem neodvisnost, katero so jim priborili Rusi, želijo smrt jugoslovanstvu. Vzhajena slika jugoslovanske edinstva je postala za Bulgare neprestano očitanje vesti. Mi, od svoje strani, zavdajajoče se ogromne sile, katero daje našemu plemenu zavest skupnosti, mi nikakor ne zahtevamo smrti Bulgarov. Mi se nadajamo, da se bo tudi bulgarska slovanska duša oprostila nemški zločina, in mi mislimo, da je pod solncem dovolj prostora za vsakogar.

In pri tem seveda mislimo, da mi sami tudi dobimo mesto pod solncem, mesto katero nam gre po vseh pravicah. Srbsko-bulgarski spopad je bil prirojen in povzročen od Nemcev, ki so sistematično rovali, da ustvarijo naslogo, pokolj med Jugoslovani, da preprečijo težnje Jugoslovanov napram Jadranskemu morju. Nekoč je že vse zgledalo, da dobi Srbija prost dohod od Jadranskega morja, preko Albanije. Avstrija in Nemčija so Srbiji to preprečile leta 1912, in nahajalske so Bulgare, da udarijo na Srbe, Srbi pa udarijo na Bulgare. Dobitek je imela Avstrija in Nemčija.

Jugoslovanska edinstvo bo vrnila našemu plemenu možnost gospodarske ekspanzije, katere pripada našemu narodu na Ja-

dranu, edinstvo bo dala Jugoslovanskemu plemenu ravnotežje in blagostanje. In vsi naši sošedji imajo od tega lahko svoje koristi. In mi, ki smo v tej vojni največ trpeli, bomo postali v bodoči Evropi eden najmočnejših kamnov mira.

Ali je Evropa ruinirana? ...
Kake štiri tedne nazaj smo priobčili v našem listu članek profesorja Henry C. Emery glede zgbu raznih evropskih držav tokom vojne. Profesor Emery je navajal jako malenkostne številke v svojem članku, tako da je bil marsikdo začuden, da tekom osemnajst mesecev boja ni padlo več ljudi. Glavni namen dotične razprave pa je bila določitev gospodarske zgbue v Evropi. Profesor Emery je trdil, da so toliko ranjenecv ozdravili od zadobljenih ran, in da je zgbua vojakov radi boleznij tako majhna, da so zgbue v današnji evropski vojni celo manjše kot so bile vojaške zgbue v civilni vojni.

Od tedaj se je bavilo še več pisateljev z zgbuami evropske vojske in čudno je, da skoro vsi enako računajo po različnih podatkih. Eno izmed najbolj zanesljivih poročil o zgbubah današnje vojne je izšlo v londonskem listu "Economist", kjer je izveščal vojni statistik proračunal vojaške zgbue raznih držav, kar se tiče ubitih ali tako nezmognih radi ran, da niso več sposobni za delo. Glasom teh števk so zgbue ubitih in delanezmognih ljudi v Evropi sledeče:

Anglija 235.000, Francija 515.000, Rusija 980.000, Italija 140.000, Belgija in Srbija 130.000, skupaj za zavezniške 2.000.000. Na nemško-avstrijski strani so permentne zgbue sledeče: Nemčija 990.000, Avstrija 840.000, Turčija in Bulgarija 150.000, skupaj 1.980.000.

Nadalje se piše v "Economistu":
Skupna svota ubitih in zavedno pohabljenih je ogromna, vendar je veliko manjša kot se sploh pričakuje od take vojne, kakor n. pr. je pred kratkim neki "izvedenec" pisal, da znašajo skupne gospodarske zgbue človeških življenj v Evropi 20.000.000. Skupno prebivalstvo dežel, ki so zapletene v vojno znaša 447.000.000 oseb, in skupne zgbue 3.980.000 odgovarjajo komaj 0,9 procentom vsega prebivalstva. Proporcija pri zavezniških je 0,7 procentov, pri Nemcih pa 1,4 procentov, kar zavezniške države štejejo za 304.000.000 prebivalcev, Turčija, Avstrija in Nemčija pa 143.000.000. Ali se natančneje: Totalne zgbue za Avstrijo znašajo 1,7, za Nemčijo 1,5, za Francijo 1,3, za Rusijo 0,6, in 0,5 za Anglijo.

Naši čitatelji se spominjajo, da je profesor Emery v svojem članku računal skupne zgbue v ameriški civilni vojski na 380.100. Prebivalstvo severnih držav je bilo tedaj za petindvajsetkrat manjše kot prebivalstvo držav, ki so udeležene v današnji vojni. Očividno je torej, da Evropa še ni trpela toliko kot so trpele ameriške države tekom civilne vojne. Iz teh števk se prav lahko razklada, da če izvzamemo ranjenecv, da zgbua mrtvih v primeri s prebivalstvom Evrope še ni ogromna. Zato pa se nadaljuje vojna, ker države čutijo še moč. In profesor Emery je tedaj govoril prav, ko je trdil, da če se danes ustavi vojna, da bi se kmalu popravilo gorje. Dejal pa je, da če se nadaljuje vojna še dve leti, da nihče ne more garantirati, da se vrne Evropa tekom 50 prihodnjih let na svoje normalno stališče. Zgbue bodo tedaj prehude.

Sursum corda!
Ah, prekrasna mi zemlja, ki se razprostira od sinje Adrije do Črnega morja, od zelenega Vrbskega jezera na Koroskem do Egejskega morja. Rod jugoslovanski in njegova zemlja, ti pomenja poslednje stanje zemeljskih preobrazb od začetka sveta in postanka osnovnih prvin pa do dneva današnjega, in

smisel Jugoslavije je neumrjavljiva kot stvarnik sam. Ali ti si nesrečna, draga in mila moja domovina, moja Jugoslavija! (Neumiljeno sedaj teptajo po tebi kopita nemških in turških tatarskih konj in trgajo te sovranski kakor roparski jastrebi mlado nedolžno jagnje. Ali ti nisi umrla, moja domovina, ti nisi legla v grob, da ne ustaneš iz njega. Kmalu bode obujena in poklicana v sijaj življenja!

In Krist je bil zaničen v križan in položen v grob. Le za kratke čas, duša je zapustila telo in se vrnila k očetu, a tretji dan so se odprla groba vrata! Tudi ti si legla v grob, mučenica Srbija, zavita v krvavo haljo in s zastavo Jugoslavije v roki. Misel tvoja se je podala v višave, da se kmalu zopet vrne. Duša tvoja, o Jugoslavija, je velika in plemenita, duša tvoja je smisel velike in svobodne naše domovine od Triglava do Olimpa!

Ne bojmo se onega, ki umori telo, bojmo se onega, ki zamore umoriti duha. Duh jugoslovanski je živ in živel bo na veke. Vsi Judeži Iškarijoti, vse črne duše, prodane za svetle srebrnike, doživijo usodo zgodovinskega Judeža. Za njih raste še dovolj dreves v domovini in konoplje bodo dale vlakna za vrvi, in lačne ptice čakajo, da kljujejo izdajalske oči. A ti, jugoslovanska misel, žive la boš in uživala raj!

Tam za Okeanom se že pripravljajo na pot naša zmaga in svet njenega diadema pošilja nam prve žarke. Samo še malo časa trpljenja in duša Jugoslavije se vrne, da vstane k novemu življenju! Samo malo časa čakanja še in srečni bodo o troci Jugoslavije: Slovenci, Hrvati, Srbi in Bulgari.

Vsemogočni stvarnik, skrivnostno snuje tvoja roka, nekateri so ponizani, drugi povisani, izli nad Slovence žarek razsvitljenja in izvedi jih iz temne nemške sužnjosti, ki jih tare že enajst stoletij. Dovedi jih na pot svobode k materi Jugoslaviji, ker le v svobodi je življenje ljudem.

New York, 22. aprila, 1916.

Dr. Niko Zupanič.

Slovenski bratje!

Jugoslovanski Obor v Londonu poziva vse Slovence, Srbe in Hrvate, da priredijo na dan Zrinjsko-Frankopanov in na Vidov dan priredijo proslave, kjer po mogočnosti sodelujemo in delamo in se zbiramo, da se tim več skupi za politični fond naših narodnih teženj.

Ljubezen za domovino, v kateri smo se rodili nas prevzema vse, a žalostne spomine imamo na tužno domovino, in zato sem prepričan, da se vsi z veseljem borimo, da bode naš domovinski kraj enkrat svoboden, da bo Slovencev svoboden v Sloveniji, Hrvat v Hrvatski, Srbi v Srbiji, vsi skupaj pa združeni v močni in složni Jugoslaviji.

V pradedni zgodovini slovenski, so naši stari praotci dvigali žrtvenike, na katerih so žrtvovali svoje žrtve, v žitju, dragocenosti in živalih.

Pa tudi danes naši bratje Rusi in Srbi žrtvujejo sami sebe naši čisti majki Slaviji in Svobodi. In ne samo ti, ampak mnogi naši Slovenci, Srbi in Hrvati iz Avstro-Madžarske so žrtvovali vse svoje na isti altar majke Slavije in Svobode, in oni danes ne zahtevajo več za sebe, pač pa zahtevajo od nas, da tudi mi doprinesmo žrtve na altar za svobodno domovino, našo Jugoslavijo! Jugoslavija nam bo dajala vsem hleb kruha, toplote in ljubezni bratrske, če se bomo za to toliko brigali kot se tukaj brigamo.

Ogromno delo zahteva od nas žrtve, ne v krvi in življenju, ampak žrtve v sredstvih, da se omogoči našim zastopnikom, da trdno korakajo po svoji začetni poti, da dosežejo srečno željo gojeno od nas vseh.

zvižemo na proslavo Jugoslovanskega dneva.

Na svidenje 7. maja.

S. Mance.

IZ GLAVNEGA URADA TAJNIKA SL. NAR. DOMA.

Tem potom priobčujem imena direktorjev in zastopnikov drpštev, ki so člani Doma, kateri imajo dovoljenje iz glavnega urada za nabiranje delničarjev.

Mihail Kos, 4602 St. Clair ave. za člane pri društvu Primož Trubar, št. 126 SNPP. Fr. Hudovernik, 1052 E. 62nd St. za člane pri društvu Slovenski Sokol, Louis J. Pirc, 6119 St. Clair ave. za člane pri društvu Janeza Krstnika, št. 37 SJKJ.

Za privatne delnice so pooblašteni: Frank Černe; Josip Kalan; Rudolf Perdan; Frances Lausche; Mihail Setnikar; Primož Kogoj in Zof Birk.

Vsi isti zastopniki, kateri so bili na svojih društvih izvoljeni za nabiranje delničarjev, naj se osebno oglasijo v pisarni Doma, da jim izročim rezit knjižico potrjeno z uradnim pečatom, njih imena pridejo pozneje v naznanje.

Frank Hudovernik, tajnik.

Pomanjkanje narodov.

Sedanja huda vojna zahteva ogromnih žrtev. Ne samo, da je padlo silno mnogo zdravih ljudi in se nič ne more vedeti, koliko jih še pada, tudi na zdravju bodo vojaki hudo trpeli, tako da jih pač ne bo preveč, ki bodo dali življenje krepkim in zdravim otrokom. To je seveda za vse države velika škoda, kajti vsaka država želi imeti čim več zdravih prebivalcev, toliko več davkoplačevalcev, toliko več vojakov, toliko več bogastva. Ze pred vojno so v nekaterih državah s skrbjo opazovali, da pojava število porodov. Premožni ljudje imajo navadno manj otrok, kakor revni, a že pred vojno se je pokazalo, da so tudi revni ljudje začeli omejevati število otrok. V Berlinu so svoj čas socialne demokracije začele celo agitacijo, da naj več ne rode, češ, otrok je za starše le kazen, ker početa itak velike skrbi. Zdaj se je v pruskem državnem zboru obširno razpravljalo o pojemanju porodov. Sredi minolega stoletja je prišlo na Nemškem na tisoč oseb povprek 35 do 40 porodov na leto, začetkom sedanjega stoletja pa le še 22 do 27 porodov. Vladni zastopnik je pojasnil, da se krči na Nemškem v sedanjem stoletju število porodov trikrat hitreje, kakor prej in da ga ni kulturnega naroda, kjer bi se število porodov tako padalo, kakor pri Nemcih. Na francoskem je poteklo 70 let, predno se je število porodov tako skrčilo, kakor pri Nemcih v 12 letih. Zdaj je na Nemškem na leto 560.000 porodov manj, kakor bi jih moralo biti, če bi prišlo leta 1900. To pomeni, da bi Nemčija imela lahko 2 in pol milijona več prebivalcev, kakor jih ima sedaj. Za Nemci-

jo je še sreča, da je umrljivost otrok razmeroma majhna, ker so gospodarske in zdravstvene razmere jako ugodne. A dočim je postala umrljivost za 4,4 odstotkov manjša, je število porodov padlo za 7,7 odstotkov. Po sodbi nemškega vladnega zastopnika ne bo mogla Francija nikoli več popolnoma preboleti zgbu v sedanji vojni, a tudi Nemčiji grozi nevarnost. Glavni vzrok nazadovanja porodov na Nemškem je, po sodbi pruskega vladnega zastopnika, da so ljudje dobili nove nazore o zakonu in o otrocih. Ljudje smatrajo otroke za breme, ki jim nalaga vsakovrstne odgovornosti in provroča velike skrbi in stroške. Res je, da izhaja težje, kadar ima več otrok a vendar je obžalovati, da je jako mnogo žena, ki ne marajo imeti otrok in je obsodbe vredno, kako se razširjajo sredstva proti spočetju. Vrh tega se mora računati s tem, da umre na Nemškem vsak dan povprek 18 žen na porodi in bo vsled tega treba babilstvo temeljito preudariti.

Iz stare domovine
Denar je v vodo vrغل. Zena zasebnega uradnika Ana Bauer se je mudila te dni v Volšpergu, med tem pa je 14 leten deček vlonil v njeno stanovanje in ukradel 140 kron. Fantič je tatvino priznal, pa je rekkel, da je spoznal vrednost bankovcev šele pozneje, ko si jih je natančno ogledal, in se tako ustrašil svojega dejanja, da je ves denar v vodo vrغل.

Strasna nesreča. V mlino Josipa Okorna v Duplici se je 11 letni sin Stanislav približal transmijskemu valu, ki ga je pograbil, gnal okoli in razmesaril. Nogi sta viseli le še na malem kosu, glava je bila razbita, ko je prišel oče in ustavil gonilo.

Na štajersko-hrvatski meji se je v noči 22. februarja premerilo precej vlovov. Tatovi so prišli s Hrvaškega in so posestnici Mariji Kozel v Gradišah ukradli oblačil v vrednosti

Dalje na tretji strani.

CENIK MALIH OGLASOV.

1600 SE DELAVCE VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst
1 krat po.....40c
3 krat po.....35c
6 krat po.....30c
vsaka nadaljnja vrsta po 6c.

DELO IŠČEJO VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst
1 krat po.....20c
3 krat in več po.....17c
vsaka nadaljnja vrsta po 3c.

SOBE SE ODDAJO IN NA HRANO SE SPREJMEJO, do 25 besed ali 6 vrst
1 krat po.....25c
3 krat in več po.....20c
vsaka nadaljnja vrsta po 4c.

V NAJEM SE ODDA, HISA, STANOVANJE, TRGOVINA, ITO, NAPRAVILNA HISA, TRGOVINA, FARMA, KONJI IN DRUGO, 1600 SE OBESE, ZGUBLJENO, IN DRUGO NEZNAČENO, do 25 besed ali 6 vrst
1 krat po.....50c
3 krat po.....42c
6 krat in več po.....35c
vsaka nadaljnja vrsta po 7c.

1600 SE TRGOVSKI SOLASTNIKI ALI DRUGE DENARNE PRILIKE — PREKLICI IN DRUGE OSEBNE STI, do 25 besed ali 6 vrst
1 krat po.....60c
3 krat in več po.....150c
vsaka nadaljnja vrsta po 10c.

ZAHVALE IN MRTVAŠKA NAZANILJA, Vsaka vrsta po.....6c. Za večkrat se ista cena pomnoži.

DRUŠTVENA NAZANILJA, 1krat po.....4c vrsta Za večkrat po.....3c vrsta

4 do 5 besed se računa ena vrsta.

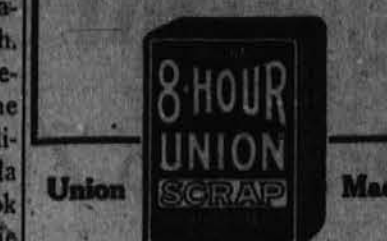
KOGA ŽELITE ZA PREDSEDNIKA?

Letošnje predsedniške volitve bodo izvanredno zanimive, enake volitvam tedaj, ko je bil izvoljen Lincoln in se je pričela meščanska vojska v Ameriki. Mnogi kandidator se je oglašila. Mi želimo zvedeti za mnenja naših naročnikov o posameznih kandidatih. Naredite križ za imenom onega kandidata, katerega želite, da bi bil zvoljen. Pošljite izrezek v našo pisarno osebno ali po pošti. Kontest se sklne 10. maja, nakar naznani mo uspeh te "volitve". Glasujejo naj državljani tako v Clevelandu kot po vseh državah.

Debs	Wilson
Roosevelt	Sherman
Hughes	Bryan
La Follette	Burton
Cummins	Ford
Root	Fairbanks

8 - Hour Union SCRAP TOBACCO

Je delan iz najboljšega duhana za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za zvečenje. V vsakem paketu je kupon.

FINO VINO
vedno dobite pri Josip Kozeli. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Josip Kozeli, 4734 Hamilton ave

A. M. KOLAR, Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.
Se priporoča Slovanom v obilni obliki. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

National Drug Store! Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdehuje mo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

?
6101 St. Clair Avenue

Tu se dobi dobra in pristna pijača

POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvaško. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvaško.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 svečer
Telefon urada:
East 408 J.
Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio

Iskoper. 13. marca
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PRESEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOS KOGUJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1051 EAST 62ND ST.
BLAGAJNIK: JERNEY KNAUS, 1052 EAST 62ND STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SHELAKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIĆ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonna ave.
Frank ZORIC, 5909 Frosser ave. Frank CERNI, 6033 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
Anton OSTRI, 1188 E. 61st St.

Sedež vrhovnega odbora se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.
Pisarna vrhovnega urada 1052 E. 62nd St. drugo nadstropje, zgradba Cuyahoga. Telefon Princeton 1274 R.
Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezo glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

IZ VRHOVNEGA URADA TAJNIKA S. D. Z.

V smislu zvezinih pravil, točka 3 in seje vrhovnega odbora dne 23. januarja, 1916, tem potom naznanjam cenjenim društvam SDZ, da se vrši v mesecu maju in juniju t. l. volitev delegatov za drugo redno konvencijo, katere se ima pričeti v ponedeljek, 11. septembra t. l. v John Grdinovi dvorani, 6023 St. Clair avenue ob 8. uri zjutraj.

KDO ZAMORE BITI DELEGAT?

Vsak član in članica, ki je zmožen pisanja in čitanja in je najmanj tri mesece član ali članica Zveze.

KOLIKO DELEGATOV SME POSLATI DRUŠTVO?

Vsako društvo je opravljeno od 1 do 50 članov — 1 delegat, od 51 do 100 — 2 delegata, od 101 do 150 — 3 delegate, od 151 do 200 — 4 delegate, od 201 do 250 — 5 delegatov in 1. do 300 — 6 delegatov, ali z drugimi besedami povedano, na vsacih 50 članov po 1 delegat.

KATERO ŠTEVILO SE BODE VPOŠTEVALO PRI VOLITVAH DELEGATOV?

Število članov koncem meseca aprila, t. l.
Društveni tajniki morajo imena izvoljenih delegatov poslati na vrhovni urad, najkasneje do 1. julija, t. l. Na poznejše prijave se ne bode oziralo.

Krajni tajniki in tajnice so prošeni, da dajo v glasilo "Clevelandska Amerika" naznanilo, da se vršijo v mesecu maju in juniju volitve delegatov, da se bodo člani in članice bolj v mnogem številu udeležili sej.

Apelira se na krajevna društva, da pošljejo na konvencijo dobre, delavne in zastopne moške in žene, ker na konvenciji nas čaka mnogo dela, da se sedanja pravila popravijo in se nadomestijo z drugimi točkami, da bodo lahko člani razumeli pravila, ki jih sedaj skoro ni mogoče.

Bratski pozdrav

FRANK HUDOVERNIK, tajnik.

Nadaljevanje iz 2. strani.

277 K; posestniku Skoku iz Varnice tudi oblačil v vrednosti 176 K, pri raznih posestnikih v Namojah petutnine za 98 K in končne isto tam še nekaj steklenic slivovke.

Iz Bilj poročajo, da je granata ubila Katarino Znidaršič in njenega sinčka, starega eno leto in pol. Granata je tresčila v hišo in je porušila stanovanje in ubila mater in otroka.

Razpust občinskega zastopa Kanfanaru. Kakor naznanja gradni "Osservatore Triestino" je razpuščen občinski zastop v Kanfanaru, za vladnega poverjenika je imenovan namestniški uradnik Ante Mraković v Pulju.

Koze so ga izdale. Janez Dolinar, 15 let star kajzarja sin na Primskovem, je v odsotnosti svojega očeta opravil službo čerkevika. Ko je šla župnikova kuharica k maši, je župnišče zaklenila, ključ pa obesila v zakristiji. To priložilo je porabil Dolinar, da je s tem ključem odprl farož in iz župnikove miznice izkrmil banko. Za sto kron, potem pa ključ zopet obesil na svoje mesto. Ta uspeh je vzbudil v fantu željo do večjega denarja. Vzel je iz faroževih vrat ključ, potem pa neko jutro, ko so bili vsi v cerkvi, vnoveč posetil župnišče in zopet vzel bankovec za sto kron. Kupil je tri koze, od katerih so eno zaklali, dve pa obdržali, in to je fanta izdalo. Obdolženec ni tajil tatvine; obsojen je bil na tri mesece težke ječe.

40 letnica smrti buditelja gorških Slovencev dr. Karola Lavriča. 20. marca je poteklo 40 let, odkar so našli v hotelu "Pri Treh kronah" v Gorici buditelja dr. Karola Lavriča, buditelja gorških Slovencev, moza zlatega srca, ki je bil vse svoje življenje posvetil svojemu narodu, očeta gorških čitalnic, taborov slavnega spo-

mina, najnesebičnejšega narodnega delavca. Ves slovenski narod, zlasti pa Goričani, se miorajo s hvaležnostjo in ponosom spominjati dr. Lavriča ob 40 letnici njegove smrti.

Nakana se mu ni posrečila. Franc Kočvar, 17 let stari čevljiarski učenec v Ložu, se je vtihotatil v stanovanje Neže Znidaršič v Starem trgu in tam izmaknil dva ključa. Vlomil je v neko omaro, iz katere je vzel 16 K. Hotel je vlomiti še v drug predal, v katerem se je nahajalo 370 kron gotovine, ker je bila pa ključavnica premočna in ker ga je učitelj pri delu zalotil, se mu to ni posrečilo. Kaznovan je bil 3 mesečno ječo.

Nevaren uzmovič. Luka Potokar, tešar v Kamnjaku, je bil že sedemkrat zaradi tatvine kaznovan, a vse to ga ni spame-tovalo. V Goricah je zlezal skozi okno, s katerega je železno omrežje siloma odstranil, vlomil v gostilniško sobo Franciške Oman in tam pobral 25 K gotovine in 8 kg svinjskega mesa. Obdolženec je priznal tatvino in le trdil, da ni toliko denarja vzel. Obsojen je bil na sedem mesecev težke ječe.

V Furlaniji je po poročilih, došlih od tam, vse polje v črti Flumičel-Ruda-Romans obdelano. Živeža manjka, zlasti mesa, draginja je velika. Vojaške oblasti italijanske ne zaupajo prebivalstvu, zato zapirajo ljudi že na vsako anonimno ovadbo. Italijanske čete so poparjene in čujejo se med njimi glasovi o umaknitvi s soške fronte.

300 ruskih vjetnikov so pripeljali v Šibenik, da bodo obdelovali polje v občinah tega okraja.

Osepnice v Gradcu. Nenadoma so obtele v Gradcu štiri odrasle ženske za osepnicami.

Konkurz centralne blagajne v Celovcu. Pred kratkim bi se bila morala vršiti prisilna dražba imetja nekaterih članov

predsedništva one Centralne Centralne blagajne v Celovcu, ki je bila prišla svoj čas po za-slugi monsignora Kayserja in monsignora Weissa v konkurz. Ta družba je bila ustavljena. Zdjaj je posneti iz celovškega uradnega lista, da je oskrbnik mase predlagal, naj se vpraša upniški odbor, če odveže bivše člane načelstva Centralne blagajne Ambroža Scharfeggerja, Ivana Hernlerja, Josipa Kassla, Josipa Streissinga, Valetina Podgorca in župnika Andreja Christofa vseh obveznosti glede odškodnine proti temu, da plača poljedelsko ministerstvo 200.000 kron.

Cene mesa v Pulju. Za mesec marec so bile določene te cene mesa: goveje meso, srednji del, 5 K 04 vin., zadnji deli 5 K 40 v, telečje meso 4 K 60 v, svinjsko 4 K 80 v, ovčje 3 K 20 vinarjev.

Naznanilo in priporočilo. Spoštovanemu slovenskemu občinstvu naznanjam, da sem odprl novo slovensko mesnico na 1423 E. 55th St. kjer bom skušal cenjenim odjemalcem postreči vselej z najboljšim svežim in suhim mesom. Priporočam se torej za obila naročila in naklonjenost. Cene primerne in postrežba točna ter uljudna. Se priporočam. (51)

LOUIS NOVAK, slovenska mesnica. 1423 E. 55th St.

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem sprejel v službo še enega uslužbenca in sicer John Bernardiča, ki je uljuden in dostojen za občevarje, prodajanje in druga trgovska opravila. G. Ivan Bernardič bode objeljem tudi glavni zastopnik za kolektiranje denarja. Raznašal bo tudi cirkularje in vsprejemal naročila za blago od onih ki ne morejo priti v prodajalno. Vrlega moža vsem topla priporočam za prijazen sprejem. ANTON GRDINA, trgovec in pogrebnik.

Takoj dobi delo slovenska žena za hišna opravila. Oglasi naj se v uredništvu tega lista. (50)

POZOR.

Ikje se nahajati moji dve sestrični, doma ste iz Padeža pri Borovnici. Pred petimi leti ste bili nekje na St. Clair ave. ena je sedaj poročena, Franciška KOVAC, ena pa Helena CVAR. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahajate, da mi javite, ali pa da se same oglašijo. Matija Debevc, 5602 Carry ave.

Takoj dobi delo dobro izurjeni krojaški pomočnik. Plača dobri, delo stalno. Fr. Posavec, krojač, 1770 E. 28th St. Lorain Ohio. (52)

POZOR, LORAIN, O.

Vsem Slovincem v Lorainu naznanjam, da je MR. LOUIS BALANT, 1633 E. 31st St. naš polnomočni zastopnik za Lorain, O. pooblaščen sprejemati naročila, tiskovine in oglašje in sprejemati plačila za to. Priporočamo ga rojakom kot poštenega in zvestega zastopnika.

Uprava "Clev. Amerike."

DELO!

Takoj dobi delo delavci. Stalno delo v notranjosti. 25c na uro. (51)

THE ROLL MFG. CO. E. 162nd St. & Waterloo Rd. St. Clair-Collinwood kara.

MLEKO

Najboljše pasteurizirano mleko, dobite pri Frank Jerić 1166 E. 60th St. Prodaja se na drobno in debelo. Svoji k svojim!

Dober mesar, ki razume nekaj angleško, dobi takoj dobro in stalno delo. Vpraša naj se pri Slovenski Zadrugi Zvezi, 667 E. 152nd St. (51)

Opremljena soba se odda v najem, 1081 Addison Rd. zgorej.

Odda se soba za enega ali dva fanta v najem. 1157 Norwood Rd. zgorej. (50)

ZOBJE!

Kadar zgubite en zob, zgubite dva. In ali veste, da kadar zgubite dvoje svojih zob, da zgubite takorekto celo zobovje?

Manjkajoči zob v spodnji zobni uniči korist zoba, ki je do-tičnemu nasproti v gornji zobni in narobe. In to vam škoduje na zdravju, kajti brez popolnih zob nikakor ne morete biti popolnoma zdravi.

Jaz vam lahko preskrbim manjkajoče zobe in jih naredim da izgledajo popolnoma naravni.

Dr. F. J. KENNEDY, zobozdravnik.

Uradne ure: Od 9. zjut. do 5.30 zveč. Ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah tudi zveč. Vse delo garantirano. Zobje se iz-vlečejo brez bolečin. Mi govorimo slovensko. (38)

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu in slavnim društvom! Kot že omenjeno, da priredi dr. Glas Clevelandskih Delavcev št. 9. SDZ veselico spojeno z banketom, na nedeljo, 28. maja, t. l. v Schwalbovi dvorani na 6113 St. Clair ave. ob priložnosti razvija in blagoslovljenja nove društvene zastave. Uljudno naznanjamo, da se dobijo vstopnice za banket pri sledečih rojakih in trgovcih: John Gornik, Francis Lausche, Anton Grdina, Lawrence Petkovšek, Mike Jalevec, Andy Kranjc, John Skufca, Jos. Modic, Frank Makovec, Henry Zalokar, Josip Zele, John Cimperman, in pri vseh društvenih bratih. (May 26)

♦ Vsakemu, ki mi poš ♦
♦ lje naslove svojih prija ♦
♦ teljev in znancev živčih ♦
♦ v Ameriki, mu pošljem ♦
♦ lep spomin. ap ♦
♦ HEN. J. SCHNITZER, ♦
♦ BANKIR. ♦
♦ 141 Washington St. ♦
♦ NEW YORK. ♦

Delo dobi delo moški! Takoj dobi delo moške za navadna in splošna opravila v tovarni. Dobra plača. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave. (56)

HIŠE NAPRODAJ.

Hiša za eno družino na 70. cesti, cena \$2100.
Hiša za 2 družini, v bližini Addison Rd. velik lot, cena samo \$2500. Slovenci, dobre hiše se danes teško dobijo za majhen denar, nezamudite te prilike.
Moderna hiša za dve družini na Addison Rd. Velik lot. Cena \$5500. Lahko se kupi na odplačila.
Hiša za 6 družin na vogalu 64. ceste in Spilker ave. Cena \$6000. Lahko kupite s tisoč dolarji na prav lahke obroke.
Lepa hiša na 67. cesti za 3 družine, velik lot, škrljeva streha, cena \$4300.
Lot v bližini Jos. Drugoviche v Nottinghamu, 371 1/2 čevljev širok in 100 dolg, cena samo \$225. Dočim jih drugi računajo v isti okolici po \$400. Na cesti je že voda in sidewalk, to je lepa prilika in ker je lastnik v drugi državi, zato lahko kupite lot poceni.

Imam še nekaj drugih hiš naprodaj. Za bolj natančna pojasnila vprašajte pri JOHN ZULICH, 1165 Norwood Rd.

VABILO.

Članice pevskega podpornega društva "Edinost" priredijo v soboto, 29. aprila veliki serpentinski in prestopnega leta ples v John Grdinovi dvorani. Igrala bo izvrstna godba pod vodstvom Elsie Hruby. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Cenjeno občinstvo je prošeno, da se udeleži te jako zanimive zabave in nad vse zanimivega plesa v obilnem številu. (47 & 49) Članice dr. Edinost.

Razglas!

Vsem rojakom v Clevelandu se da v naznanje, da je društvo "Srca Jezusovega" se odločilo sprejemati nove člane od 16 do 35. leta

vstopnine prosto, in sicer za tri mesece, april, maj in junij.

Torej kogar veseli postati član tega najbolj premožnega društva v Clevelandu, naj nikar ne odlašaj, ampak naj se takoj posluži ugodne prilike, katere se mu sedaj nudi. Za več pojasnila naj se vpraša pri predsedniku John Pekoli, 1197 E. 61st St. ali pri Math Oblak, 1235 E. 60th St. June 9)

POZOR!

Prodajamo sledeče fine pijače: Slivovka, tropinjevec, brinjevec, \$2.50 in \$3.00 galona.

A. COHN,

5819 St. Clair ave.

Mi pošiljamo zganje na vse kraje Zjed. držav. Pošljite danes naročilo. (Wed-Fri.)

DELO!

Takoj dobi delo delavci pri parnih lopatah, železnica in pri gradbenih poslopih. Plača \$2.00 in \$2.50 na dan. Vsak oddetek 25 mož ima svojega kuharja in formana. Zastoj stanovanje in premog. Pridite k Walsh Employment Agency, 615 Superior ave. N. W. Cleveland, O. (50)

Delo dobi delo ženske!

Dekleta, stara osemnajst let ali več, dobijo takoj dobro in stalno delo v tovarni. (Plača znaša \$1.50 na dan. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave. (56)

POZOR!

(Naznanjam cenjenemu občinstvu, da se sprejemajo naročila, kar se tiče barvanja in papiranja na starem prostoru, t. j. na 1011 E. 64th St. ne pa na 6528 St. Clair ave. dokler se stvar ne uredi. (Wed-June 30)

FRANK MIHELIC,

1011 E. 64th St.

HIŠE NAPRODAJ!

\$2500, za dve družini, 8 sob, blizu E. 69th St. in St. Clair.
\$3200, za 3 družine, 12 sob, rent \$32, blizu E. 61st St. in White ave. Samo \$1000 takoj.
\$3600, za 3 družine, 13 sob, škrljeva streha, blizu E. 61st St. in Bonna ave.
\$5800, za 4 družine, 16 sob, in 2 družini 10 sob, lot 40x170, rent \$60, blizu E. 71st St. in St. Clair ave.
McKENNA BROS. 1365 E. 55th St. Qdprto zvečer. (49)

Takoj dobi delo moški, in sicer stalno delo za celo leto, poleti in pozimi. \$2.50 in še več se plača na dan. The Union Salt Co. 65th St. & Lake Shore Railroad, St. Clair ave. kara. (50)

Vaš doktor ve

In vam pove, da če ni njegov recept natančno narejen in od najkvalitetnejših zdravil, da vas ne more zdraviti.
Vaši zdravniški recepti morajo priti v naše lekarno, kjer boče izdelani natančno po vaših receptih. Imamo tudi popolno zalogo sodnih zdravil, toaletnih potrebščin, čiper, cigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna, Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

DELO!

Takoj dobi delavci v foundry, ravno tako mladeniči, ki bi se radi naučili modlarskega in drugega dela. Dobra plača takoj v začetku. Vprašajte pri Walworth Run Foundry Co. 2488 W. 27th St. (49)

DELO! DELO! DELO! TAKOJ DOBIJO STALNO DELO DELAVCI, DA DE- LAJO PRI BATERIJAH. DO BRA PLAČA, PRILIKA, DA PRIDE TE NAPREJ. OGLA- SITE SE PRI WILLARD STORAGE BATTERY CO. 280 E. 131st St. blizu St. Clair ave. in na Marquette & Lake side ave. (59)

VABILO

DR. NAPREDNE SLOVENKE,

Rev. 137 S.N.P.J.

VABIJO NA SVOJ OBICAJNI

ZABAVNI VEČER,

dne 30. aprila na belo nedeljo v Birkovi dvorani

SKUPNA VEČERJA OB 8. URI ZVEČER.

Svirala bode znana demača godba pod vodstvom g. A. Špehka, pod katere ubranimi glasovi se bode lahko vrtele mlado in staro. Šaljiva pošta križem sveta, kdor bode imel največ razglednic, dobi lep dobiček. Ob 10. uri se začne priljubljeni "poster tanc" katerega dobiček je namenjen za Narodni Dom.

Za obilno udeležbo se priporočajo

NAPREDNE SLOVENKE

Odbor.

Očistiti se pravi na novo prebarvati

A. AURBACH,

Sedaj je čas, da seistite in pripravite vaš vrt. Ali imate potrebno orodje za vaš vrt in travnik? Preglejte spodnje cene, da se prepričate, če imate predmete, katere potrebujete in katere lahko kupite v vaši sosesčini:

Cev za škropljenje 10, 12 in 144 čevljev.
Lawn mowers \$3.00 in več.
Držalnik za cevi \$1.75
Škarje za travo 25 in 35c.
Škropilniki 50c in več.
Vrtno grablje 20 do 50c.
Vrtno lopate 50 do 75c.
Vrtno pralice 10c in več.
Samokolnice \$1.98 in več.

5508-10 ST. CLAIR AVE.

Električne potrebnice. Mi upeljavamo elektriko.

Telephone East 588 W Central 6488 K

Pravi starokrajski brinjevec
Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Imamo najfiništi tropinjevec in droznik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeta ohioška vina
Galona 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sod brezplačen. Te cene so samo za na debelo. Naročilu naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - - Cleveland, O.

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

FARE \$3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

The Great Ship "SEANDREE" is the largest and most comfortable steamer on any inland water of the world. Sleeping accommodations for 100 passengers.

CITY OF BUFFALO - 3 Magnificent Steamers - CITY OF BUFFALO

CLEVELAND-Daily, May 1st to Nov. 15th-BUFFALO

Leave Cleveland: 8:00 A.M. Leave Buffalo: 8:00 P.M.
Arrive Buffalo: 8:00 P.M. Arrive Cleveland: 8:00 A.M.

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets on sleeping between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamer. Ask for our 32-page prospectus and descriptive booklet free.

THE CLEVELAND & BUFFALO TRANSIT CO., Cleveland, Ohio

KRALJ MATJAŽ.

(ZGODOVINSKA POVEST IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV)

—Ne utegnem, je rekel Kozina na Labanovo povabilo. Prišel sem samo, da naznanim kralju Davidu, naj bo v soboto s svojo četo pripravljen. Glej Laban, da to kralju Davidu čim prej naznanim. Tu v koči naj me čaka jaz pridem gotovo, če bom le živ.

Laban je obljubil, da natančno izpolni Kozinovo naročilo, a rad bi bil vedel, za kaj se gre in je zato šel v Kozino, naj mu razodene svojo skrivnost. Toda Kozina je bil molčeč, in ni hotel ničesar povedati. Zabičil je samo Labanu in njegovemu spremljevalcu, naj njegovo naročilo izpolnita in je potem vzlic temi in dežju zopet odšel.

Laban in njegov tovariš sta ostala v koči ali spati se jima ni hotelo. Zadelala sta okna, užigala se nekaj trsk in potem začela prazniti veliko bučo zganja, ki jo je bil Laban imel skrito pod pečjo.

Ze več tednov sta kot nekakša predstražnica ciganske čete kralja Davida prebivala v tej koči, iz katere so bili cigani svoj čas pregnali praznovrnega oglašarja. Dolgočasila sta se na vso moč, kajti kralj David jima je bil strogo prepovedal, da ne smeta iz koč in da nihče ne sme izvedeti, da kdo v koči prebiva. Zaradi tega sta pa sedaj prav vesela, da se je tako težko pričakovani Simon Kozina končno vendar oglašil in jima naznanil, da pride čas dela.

Na vse zgodaj zjutraj je Labanov tovariš odšel, da izvrši Kozinovo naročilo. Laban je ostal sam v koči. Ko se je napal in potem okrepčal, je skrbno preiskal vso okolico, na to pa se v kočjo zaprl in vzel izpod slame dve debeli knjigi, polni čudnih znamenj, katera je skrbno opazoval.

—Ko bi jaz znal brati, bi že šlo, je mrmral sam pri sebi, tako pa mi te čarovne knjige nič ne pomagajo. Oh, ko bi dobil kakkega duhovnika v roke, da bi me izučil v tej čarovniji. Stara ciganka, ki mi je dala te knjige, jih je ukradla fajmostru v St. Vidu pri Zatičini, ki je po njih delal točo in bolezen in denar. Ko bi jaz znal brati, bi čaral, da bi se noč in dan bliskalo.

Laban je ogledoval svoji knjigi dolgo časa. Pregledal je vsako podobo ali ugibanje ni mogel ničesar. Končno je knjigi zno tresčil ob tla, a jih zopet pobral in zavil ter jih skrbno spravil pod slamo.

—Nič drugače ne bo, kakor da dobim kakkega duhovnika v roke. Kar zaprl ga bom in mu nastavil puško na prsi — pa me bo rad naučil čarati.

Ta misel je Labana popolnoma prevzela. Dolgo ur je ležal v koči na slami in ugibal, kako bi se polastil kakkega duhovnika, ki ga nauči čarati, ter sanjaril, kako bo delal denar in imenitno živel.

Proti večeru je prišel kralj David. Prišel je sam in izročil Labanu pismo, naj ga nese na Vrhniko Jurju Kozini. Laban se je takoj odpravil, ali na potu se je spomnil, da bi morda ne bilo napačno, ko bi svoji knjigi seboj vzel, saj se ne ve, kaj se zgodi, in zato se je vrnil v kočjo. Ko pa je grede po gozdu se isti približal, je od daleč zagledal kako je kralj David za kolo kopal zemljo. Laban je začudenja obstal. Še nikdar ni videl, da bi kralj David prijel za kakšno delo. Njegovo začudenje pa se je spremenilo v največje strmenje, ko je videl, da je kralj David odložil lopato, vzdignil s tal več desek in potem izginil v zemlji. Laban je tako štrmel, da se je kar sesedel in se je komaj upal dihati. Ostal je na svojem mestu toliko časa, da je prišel kralj David iz zemlje, spravil deske na prejšnje mesto, in nasul zemlje, katero

je potem poteptal in pokril z listjem.

Ko je kralj David izginil v koči, je Laban zapustil svoje mesto. Po čarovne knjige ni šel, nego naravnost odrazil proti Vrhniku, da izvrši določeno naročilo. Zdal pa je korakal veselo po gozdu in se spotoma neprenehoma zadovoljno smejal, kajti vedel je zdaj, kje ima kralj David svoje zaklade.

V naslednjih dnevih so prihajali cigani od vseh strani in se utaborili v gozdu okrog začarane kočje. Ko je prišel določeni dan, je Simon Kozina našel okrog kralja Davida zbranih nad sto ciganov, ki so bili dobro oboroženi z noži in s samokresi, nekateri pa tudi s puškami. V temni noči je četa, razdeljena na male oddelke, odšla po raznih potih doli proti Bistri. Ko se je zjutraj začelo daniti in je zapel samostanski zvon, je bila v gozdu v obližju samostana skrita že vsa ciganska četa in čakala na odločilno povelje kralja Davida.

V tem, ko je daleč okrog samostana med ljudstvom vrel, ko je ljudstvo, četudi ne formalno pa duševno odpadalo od katolicizma in se je pripravljalo velik kmetijski punt, je vladalo v samostanu še vedno isto veselo in raskošno življenje, kakor v najlepših dnevih meniške vsemočnosti. Samostanci so prepuščali gospodarstvo patru Celestinu, ki je z železno roko, s pravo, transko krutostjo vladal podložne kmete, trdno prepričan, da le na ta način ohrani kmete v pokorščini. Samostanske ječe so bile prenapolnjene in skoro vsak dan je na samostanskem dvorišču tleskal pleten bič po golih kmetijskih živilih in je kri močila peščena tla.

Na cigane in na prisego kralja Davida, da se maščuje za to, kar je njegova Ester prestala v samostanu, je pater Celestin še redkokdaj mislil. Cigani so bili pred vojaki pobegnili in se od tedaj niso več prikazali v bistriški okolici. Varnostne priprave v samostanu so veljale sedaj kmetom, pred katerimi so menihi imeli tak strah, da se ni nihče upal iz samostana, če ga ni spremljalo več oboroženih stražarjev. In še to spremestilo ni dosti pomagalo, kajti primerilo se je večkrat, da je izza kakkega grma počil strel na mimno idočo menihe.

Ciganska četa, ki je ležala v gozdu, je nestrpno čakala, kdaj se odpro samostanska vrata in se odpeljejo menihi v Brezovico. Simon Kozina je bil obvestil kralja Davida, da je v gradu pri Brezovici umrla stara gospodična, ki je skoro vse svoje imetje volila samostanu, in da se vsled tega udeleže samostanci njenega pogreba. In zdaj so cigani čakali, da se odpravi menihi k pogrebu.

Najstresnejši je bil kralj David sam. Nemirno je hodil na svojem stališču sem in tja in žrl doli na samostan, kjer so na dvorišču hlapci konje sedlali in jih upregali v vozove. Simon Kozina pa je ležal za grmom in smehljaje opazoval svoje zaveznika.

Simon Kozina je bil ta dan zadovoljen, kakor že dolgo ne. Ta dan mu je moral donesti bogate plačilo, ogromno premoženje, katero mu je bil kralj David zagotovil s sveto prisego, ako mu spravi pod nož patra Celestina. Simon Kozina je izvolunil, kar so menihi sicer skrbno prikrivali, da se udeležijo pogreba v Brezovici, in napravil je po tem tak načrt, da se je moral obnesti.

Končno, po dolgem čakanju, so menihi zasedli pripravljene vozove. Samostanska vrata so se odprla in vozovi so oddrжали. Šestnajst menihov se pelje, je rekel kralj David, in

spremlja jih dvaindvajset hlapcev. S temi bomo kmalu gotovi. Tudi Kozina je bil prešel število odhajajočih menihov in hlapcev in je pritrdil kralju Davidu.

—V samostanu so torej ostali trije menihi in šest hlapcev. Zdaj je treba vedeti, če je pater Celestin pri tistih, ki se peljejo v Brezovico.

V tem trenutku je že prisopihal dolgi Laban, ki je stal pri samostanu na straži, da se prepriča, če se je v menihi odpravil tudi pater Celestin k pogrebu, ter je naznanil, da Celestina ni vmes.

—Torej je ostal v samostanu. Tem bolje. Zdaj, kralj David — zdaj stori ti svojo dolžnost.

Cigani so bili že prej natančno podučeni, kaj jim je storiti, če se pelje pater Celestin v Brezovico, in kaj jim je storiti, če ostane v samostanu. Kralj David jim je bil enkrat na kratko razložil ves načrt, odposlal nekaj ljudi, da so obvestili še druge ciganske oddelke, in ko je bilo vse pripravljeno, je dal znamenje za odhod.

Kakor sence, tiho in molčeč, so se razšli cigani in previdno plazili se med drevjem in za grmi se počasi blizali samostanu, ki je blestel v svitu dopoldanskega jesenskega solnca. Zadnji je odšel kralj David in na prostoru, kjer so prej čakali cigani odločilnega trenutka, je ostal Simon Kozina sam.

Njegovo oko je pazljivo zasledovalo gibanje ciganov, in občudoval je spretnost in lišičjo zvitost, s katero so postopali. Posamezniki so bili že prišli na cesto in se tam poskrili v bližini, druge je bilo videti, kako so se plazili čez polje, da pridejo samostanu v ozadje, zopet drugi so šli ob cesti na borovniško in na vrhniško stran, da odvrnejo ali zadržijo prihajajoče ljudi.

Na ulovo, od različnih strani razjeđeno lice Simona Kozine je legel izraz perečega sarkazma.

—Le delajte, cigani, le dobro delajte, je krohotalje govoril sam sebi. Je že tako v življenju, da konj vleče, napitnino pa dobi kočijaž. Tudi danes bo tako in napitnino spravim jaz, bacalaureus iuris utriusque Simon Kozina, ki postane iz obeshenjaka, sleparja in ciganskega vohuna srečen, bogat in imeniten gospod.

Kozinovi pogledi so sledili ciganom, njegove misli pa so mu uhajale v preteklost. Spomnil se je bede svojih mladih let, spominjal se vselega in lahkomiselnega življenja, ki ga je imel kot prvi uradnik deževcedoma v Ljubljani, in spominjal se let potepuštva, ko je moral bežati po gozdih in se skrivati po brlogih, da je utekel veshalom. Zdaj je bil konec vseh skrbi. Denarja je imel dovolj in danes mu je obljubljena nova vreča cekinov. Kaj je njegova brigalo, da so bili ukradeni, da se jih je držala kri. Non olet!

—Srečen bom, srečen, so polglasno šepetale njegove ustne, in pred njegovo dušno oko je stopila podoba gospe Regine, po kateri je koprnelo njegovo srce že od prvega dne, ko se je nastanil na Vrhniko.

Zdaj se je na cesti pred samostanom prikazal kralj David — zadonel je oster žvižg in v trenutku na to so se cigani zagnali na samostan.

Samostan v Bistri je v 16. stoletju obsegal celo vrsto poslopij, ki so bila zgrajena v različnih časih in so brez reda bila postavljena okrog cerkve. Samostan je bil močno utrjen in obdan z visokim zidom. Pred samostanom je bila voda, v kateri je bila zidana mala vila. Na znamenje kralja Davida

so cigani od raznih strani planili na samostan. Drug je drugemu pomagal in kakor bi trenil so bili nanekrat na zidu, skočili na dvorišče ter se zapodili deloma proti glavnemu poslopiju, v katerem so prebivali menihi, deloma proti drugim poslopijem, ter jih deloma obkolili. Samostan je bil v njihovih rokah, še predno se je kdo izmed doma ostalih menihov in hlapcev zavedel, da jim sploh preti kakšna nevarnost.

Kralj David je stopil šele potem na samostanska tla, ko so mu odprli vrata, in prišel je kakor kak zmagovalec, ponosno in dostojanstveno, ter mirno odredil, kaj naj store ciganske čete. Cigani so, izpolnivši njegovo povelje, zasedli vse utrdbe in preiskali vsa stranska poslopja ter povezali vjete hlapce, ki so bili tako presenečeni in preplašeni, da na obrambo niti mislili niso.

Kralj David pa je s svojim oddelkom vdrl v glavno poslopje, v prebivališče samostancev. Težko je sodel in se je krčevito oprjel svoje palice z zlato sekirico. V očeh mu je žarela divja ogorčenost; strast in želja, da se maščuje, ga je tako prevzela, da se je še komaj vzdržal na nogah, a železna neukrotljiva njegova volja je premagala celo telesne slabosti.

—Pater Celestina mi dobite, pater Celestina ujemite! Sinovi moji, preiščite vsak kotiček! In živega mi ga pripeljite, da mu z razbeljenim nožem izrežem srce. Sinovi Aronovi, maščujte se!

Tako in enako je kralj David bodril svoje ljudi in ti so tiho, kakor bi se bali, da jih kdo sliši, sledili njegovemu povelju. V kuhinji so našli več žensk in jih podrli ter povezali. Potem so preiskali vsako sobo, vsako celico, vsako luknjo, a nikjer ni bilo sledu po nobenem menihu.

(Pridrveli so v prvo nadstropje in tam našli dva bolna meniha. Vrgli so jih iz postelj in vprašali, kje da je pater Celestin, ali menih, ki jim nista vedela vzlic vsem grožnjam ničesar povedati.

—Zvežite ju in zakurite jima pod nogama, potem se jima že razvozla jezik, je ukazal kralj David in je šel dalje.

Naenkrat so se odprla vrata na koncu hodnika in prikazal se je pripor Ahacij z zlatim križcem na prsih. Postal se je bil v nekaterih mesecih tako, da ga je bilo komaj spoznati. Oči njegove so bile motne in koraki njegovi negotovi. Bil je že zopet vinjen.

Uzrli cigansko tolpo s kraljem Davidom na čelu, je dvignil roko in gugaje se sem in tja vpil:

—Na kolena! Kaj ne veste, da sem jaz pripor! Na kolena! A cigani so ga hipoma zgrabili in z grmečim glasom je vprašal kralj David:

—Kje je pater Celestin? Če ne poveš resnice, te vržem na dvorišče in te dam živega sežgati.

—Razbojnik, capini, je vpil pripor Ahacij. Ali mislite, da smete z menoj tako govoriti, ker sem krivoprisežnik? Se sem pripor in kaznovan vas bom! Vi Belcehubovi poslanički, hudčeva zalega, vi smrad peklenški. — Zdaj se je zagnal kralj David s tako hrenostjo v priporja, da so odleteli cigani na vse strani. Zgrabil je priporja za vrat, ga stresel, kakor lev svoj plen, in ga tresčil ob zid s toliko silo, da se je pripor kakor mrtev zgrudil na tla. Kralj David je v prvem trenutku odstopil nekaj korakov, potem pa zopet planil k priporju, ga s svojimi koščeni rokami zgrabil in dvignil in ga hipoma vrgel čez hodnik na dvorišče. Potem pa ukazal: Naprej!

Cigani so preiskali samostan in vsa postranska poslopja, a pater Celestina ni bilo dobiti. Oprli so cerkev in vlomili ter od so cerkev, vlomili v raven, odprli celo krsto umrlih menihov, a brez uspeha. Našli so vhod v podzemeljske ječe in osvobodili mnogo jetnikov in jetnic ali o patru Celestinu tudi tu ni bilo sledu.

Vzlic vsi hitrosti, s katero so delali cigani, je seveda čas na-

glo-minil. Straže, ki so stale na cesti proti Vrhniku in proti Borovnici in branile ljudem, da niso mogli mimo Bistre, so pošiljale pozive, naj se cigani podložijo. Zavrtni ljudje so bili namreč že raznesli, kaj se jim je primerilo in zdaj so se cele čete s sodnikom Završanom na čelu napravile na pot v Bistro. Toda kralj David se za to ni zmenil.

—Naredite hitro ogenj in prinesite jetnike sem, je zapovedal kralj David.

Večina ciganov se je lotila bila že ropanja. Znašli so iz cerkve in iz samostana cele kuhinje raznovrstnih dragocenosti. V priporjevi sobi so našli skrinjo, polno denarja, in jo odnesli v gozd. Tudi z naropanimi dragocenostmi so se otovorili cigani in odhajali drug za drugim.

gim v temni les, kjer so se razšli na različne strani.

Slama, ki so jo na povelje kralja Davida nanesli na dvorišče, je bila hitro užgana. Visoko je zaplapolal ogenj in strahoma so gledali vjeti samostanski posli, kaj da bo.

Kralj David je stopil pred jetnike, ki so zatrepetali bojzani pred strašnim starcem. (Dalje prihodnjič.)

Novi model strojepis

OLIVER

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa je tu.

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so eksperti to pričakovali. Izdelovalci so se trudili leta in leta, da naredijo ta strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trg. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Pritisk gumbov na stroj je tako lahak, da mačka s tačicami lahko pregiba gumbe.

POZOR!

Vse novosti, ki jih dobite pri Oliver strojepisu so kontrolirane od Oliverja. Celo naš prejšnji model, kakor so bili glavni v letih časih, niso imeli dvojnega pritiska za spremembo črke.

Vse kontrole 84 črk in znakov je v malem prostoru dno in leve roke. In vse to črke in znake piše s 24 gumbi, najmanj kar jih je sploh na kakem strojepisu.

Pisec vseh strojev lahko nemudoma pišejo tudi na Oliver in sicer hitro in lahko.

SVARILO.

Ta briljantni novi Oliver strojepis se prodaja po starih cenah. Ne velja, nič več kot drugi modeli, ki so danes za starinski. In dočim so nove iznajdbe pri tem strojepisu dragocene, pa smo ohranili konstrukcijo, kljub temu, da smo s tem sami avizali sebi stroške.

Skladišite takoj, da dobite ta strojepis, predno potrošite kak dolar za drug stroj. Če imate kak drug strojepis, boste gotovo zadovoljni, kako se dela s tem strojepisom.

17 CENTOV NA DAN.

Pomnite, da popolnoma novi št. 9. Oliver strojepis je največje vrednosti v strojepisu. Ima vse naše posebne iznajdbe, vidno pisavo, avtomatičen predelovalec, dvojno spremembo za črke, trak, ki ki piše lahko v dveh barvah in vse druge iznajdbe.

Kljub temu smo se odločili, da prodamo ta stroj vsakomur za 17 centov na dan. Vsak, ki ljubi stroj, popolnoma lahko dobi ta strojepis, najboljšega sestava na svetu. Dvojna vrsta pismenk, kakor želite.

DANES PIŠITE ZA PODROBNA POJASNILA

in bodite eden izmed prvih, ki se seznanijo s tem krasnim strojem. (Prepričajte se, zakaj skoro vsakdo najraje ima Oliver. Pošljite nam dopisnico. Nič se vam ni treba zavežati. Nam je v največje veselje, da vam razložimo, kako se Oliver rabi.

THE OLIVER TYPEWRITER CO. 946 Prospect Ave., Cleveland, Ohio

Vi lahko dobite Oliver v najem za 3 mesece za \$4.00.

GNJUS PRED HRANO.

Kaj je vzrok, da ste zgubili apetit? Mnogokrat se zgodi, da nam mahoma zgine apetit in da se nam hrana celo stadi. Zdi se kot bi narava hotela zmanjšati uživanje hrane, katere ne more prebaviti. Oslabljeni organi za prebavo ne morejo delovati in se branijo sprejeti hrano. To kaže, da je treba organe pojačati, da opravljajo svoje delo brez truda. Mi želimo priporočiti

Trinerjevo Ameriško Grenko Vino.

To veliko zdravilo bo v prvem mestu očistilo prebavljalne organe in jih pojačalo. Zguba apetita in gnjus pred hrano, bo polagoma zgini in zopet boste imeli

Zdrav apetit, telesno moč in duševno energijo.

Kakor hitro vam manjka ena izmed teh treh potreb življenja, morate rabiti Trinerjevo ameriško grenko vino in posledica vas bo prijetno iznenadila. Rabite ga tudi pri

NEMIR PO JEDI, ZAPRTJE, KISLA ALI GRENKA BRUHANJA, MORSKA BOLEZEN, PLINI, KRČI.

Lahko ste prepričani, da vam prinese Trinerjevo ameriško grenko vino zaželeno pomoč.

PO LEKARNAH. CENA \$1.00

Jos. Triner,

IZDELOVALEC

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Vsaka družina bi morala imeti vselej dobro sredstvo proti kašlju pri roki. Rabite TRINERJEV "COUGH SEDATIVE", kjer ni nobenih strupenih primesi, kakor morfin ali kloroform. Rabite ga pri kašlju, hripavosti, bronhitis bolečinah v grlu in t. d. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.